



Zevende-dag Adventisten geloven...

De algemene kerk bestaat uit allen die waarachtig in Christus geloven. In het laatste der dagen, een tijd van algemene afval, is een 'overblijfsel' ertoe geroepen, om de geboden Gods te bewaren en het geloof van Jezus. Dit 'overblijfsel' kondigt aan, dat het uur van het oordeel is gekomen, predikt het heil in Christus en verkondigt Zijn naderende wederkomst. Deze afkondiging wordt uitgebeeld door de drie engelen van Openbaring 14; zij valt samen met het oordeelswerk in de hemel en leidt tot een werk van berouw en hervorming op aarde. Iedere gelovige wordt geroepen om persoonlijk deel te nemen aan dit wereldwijde getuigenis.

Fundamenteel Geloofspunt nr. 12





Hoofdstuk 12 HET OVERBLIJFSEL EN HAAR ZENDING

De grote rode draak staat klaar. Het heeft al geleid tot de ondergang van een derde deel van de engelen uit de hemel (Openbaring 12: 4,7-9). Nu, als hij het kind kan verslinden dat op het punt staat geboren te worden, zal hij de oorlog gewonnen hebben.

De vrouw die voor hem staat is bekleed met de zon en heeft de maan onder haar voeten en draagt een kroon van twaalf sterren. Het mannelijke Kind waarvan zij bevalt, is voorbestemd om *'al de heidenen te hoeden met een ijzeren roede'* (Openbaring 12: 5).

De draak valt plotseling aan, maar zijn pogingen om het Kind te doden zijn tevergeefs. In plaats daarvan wordt het Kind *'weggerukt tot God en Zijn troon'*. Woedend keert de draak zich tegen de moeder, die op wonderbaarlijke wijze vleugels krijgt en naar een afgelegen plek wordt gebracht die speciaal door God is voorbereid. Daar voedt Hij haar een tijd, tijden en een halve tijd – 3½ jaren, of 1260 profetische dagen (Openbaring 12: 1-6,13,14).

In de Bijbelse profetie staat een zuivere vrouw voor Gods getrouwe volk.¹ Een vrouw afgebeeld als een hoer of overspelige vrouw vertegenwoordigt Gods volk, dat is afgevallen (Ezechiël 16; Jesaja 57: 8; Jeremia 31: 4,5; Hosea 1-3; Openbaring 17: 1-5).

De draak, *'de oude slang, welk genaamd wordt duivel of satanas'* (Openbaring 12: 9) wachtte om het mannelijk Kind te verslinden, de lang verwachte Messias, Jezus Christus. Satan, strijdend tegen zijn aartsvijand Jezus, gebruikte het Romeinse rijk als zijn instrument. Niets, zelfs de dood aan het kruis, kon Jezus afschrikken van Zijn zending als Verlosser van het mensdom.

Aan het kruis heeft Christus satan verslagen. Sprekend over de kruisiging zei Jezus: *'Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden'* (Johannes 12: 31). Openbaring beschrijft het hemelse lied van overwinning *'Nu is de zaligheid, en de kracht, en het Koninkrijk geworden onzes Gods; en de macht van Zijn Christus; want de aanklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht is nedergeworpen. ... Daarom bedrijft vreugde, gij hemelen, en gij, die daarin woont!'* (Openbaring 12: 10,12). Satans verbanning uit de hemel beperkte zijn werken. Niet langer kon satan Gods volk voor de hemelse wezens beschuldigen.

Maar terwijl de hemelen zich verheugen, moet de aarde gewaarschuwd worden *'Wee, dengenen, die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is tot u afgekomen, en heeft groten toorn, wetende, dat hij een kleine tijd heeft'* (Openbaring 12: 12).

Om zijn woede te uiten begon satan de vrouw te vervolgen – de gemeente (Openbaring 12: 13) die, hoewel ze enorm geleden heeft, toch overleefde. Dunbevolkte gebieden van de aarde – de woestijn – zorgden gedurende 1260 profetische dagen of 1260 letterlijke jaren, voor een veilige plek ten behoeve van Gods gelovigen (Openbaring 12: 14-16; zie hoofdstuk 4 voor het dag-jaar principe).²

Aan het einde van deze 'woestijn' ervaring komt Gods volk tevoorschijn als reactie op de tekenen van de spoedige wederkomst van Christus. Johannes identificeert deze trouwe groep als de *'overigen ... die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben'* (Openbaring 12: 17). De duivel haat met name dit overblijfsel.

Waar en wanneer heeft deze vervolging plaatsgevonden? Hoe is het ontstaan? Wanneer kwam het overblijfsel naar voren? Wat is haar missie? Het antwoord op deze vragen vereist een terugblik op zowel de Schrift als de geschiedenis.

De grote afval

De vervolging van de christelijke gemeente werd in eerste instantie tot stand gebracht door het heidens Rome, vervolgens door afvalligheid binnen zijn eigen gelederen. De afval was geen verrassing – Johannes, Paulus en Christus Zelf hebben dit voorspeld.



Tijdens Zijn laatste grote bespreking, waarschuwde Jezus Zijn discipelen voor de komende misleidingen. *'Ziet toe, dat niemand u verleide'* zei Hij, *'Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan, en zullen grote tekenen en wonderheden doen, alzo dat zij, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen zouden verleiden'* (Matthéüs 24: 4,24). Zijn navolgers zouden een *'grote verdrukking'* doormaken, maar ze zouden overleven (Matthéüs 24: 21,22). Indrukwekkende tekenen in de natuur zouden het einde van de vervolgingen markeren en zou de nabijheid van de wederkomst van Christus openbaren (Matthéüs 24: 29,32,33).

Ook Paulus waarschuwde *'Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen. En uit uzelfen zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich'* (Handelingen 20: 29-30). Deze *'wolven'* zouden de gemeente naar 'de afval' of 'afgrond' leiden.

Deze afvalligheid moest opkomen vóór de wederkomst van Christus, zegt Paulus. Het was zo zeker dat het feit dat het nog niet had plaatsgevonden, een zeker teken was dat de komst van Christus nog niet aanstaande was. Hij zei: *'Dat u niemand verleide op enigerlei wijze; want [die komt niet], tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs; Die zich tegenstelt, en verheft boven al wat God genaamd, of [als] God geëerd wordt, alzo dat hij in den tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende, dat hij God is'* (2 Thessalonicenzen 2: 3-4).

Zelfs in de tijd van Paulus was deze afvalligheid op beperkte schaal al aan het werk. Zijn manier van werken was satanisch *'in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen; en in alle verleiding der onrechtvaardigheid'* (2 Thessalonicenzen 2: 9,10). Vóór het einde van de eerste eeuw verklaarde Johannes *'want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. ... maar dit is de geest van de antichrist, ... is nu alrede in de wereld'* (1 Johannes 4:1,3).

Hoe kwam dit afvallige systeem tot stand?

De overmacht van de 'mens der zonde'. Toen de gemeente haar *'eerste liefde'* had verlaten (Openbaring 2: 4), verbeurde het haar puurheid van doctrine, haar hoge maatstaf van persoonlijk gedrag en de onzichtbare band van eenheid door de Heilige Geest. In de erediensdiensten verving formalisme de eenvoud. Populariteit en persoonlijke macht bestemden steeds vaker de keuze van leiders, die eerst een toenemend gezag in de plaatselijke gemeente overnamen en vervolgens hun gezag over buurgemeenten probeerden uit te breiden.

Het bestuur van de plaatselijke kerk onder leiding van de Heilige Geest maakte uiteindelijk plaats voor kerkelijk autoritarisme (eigenmachtig) door één enkele functionaris, de bisschop, aan wie elk kerklid persoonlijk onderworpen was en door wie hij alleen toegang had tot de zaligheid. Voortaan was leiderschap alleen bestemd, om de gemeente te besturen in plaats van haar te dienen en de 'grootste' was niet langer iemand die zichzelf als 'dienaar van allen' beschouwde. Derhalve ontwikkelde zich geleidelijk het concept van een priesterlijke hiërarchie, die tussen het individu en zijn HEERE werd geplaatst³

Naarmate het belang van het individu en de plaatselijke gemeente verminderde, kwam de bisschop van Rome naar voren als de allerhoogste macht in het christendom. Met behulp van de keizer werd deze hoogste bisschop of paus⁴ erkend als het zichtbare hoofd van de universele kerk, bekleed met het hoogste gezag over kerkleiders van de hele wereld.

Onder het leiderschap van het pausdom⁵, stortte de christelijke kerk zich nog dieper in de afvalligheid. De toenemende populariteit van de kerk versnelde haar verval. Verlaagde normen zorgden ervoor, dat de niet-bekeerden zich op hun gemak voelden in de kerk. Massa's, die heel weinig weten van het ware christendom, hebben zich alleen in naam bij de kerk gevoegd en brachten hun heidense doctrines, beelden, wijze van aanbedding, vieringen, feesten en symboliek met zich mee.

Deze compromissen tussen het pausdom en de christenheid leidde tot de formatie van de *'mens der zonde'* – een gigantisch systeem van valse religies, een vermenging van waarheid met



leugen. De profetie van 2 Thessalonicenzen 2 veroordeelt geen individuen, maar onthult het religieuze systeem dat verantwoordelijk is voor de grote afvalligheid. Echter veel gelovigen binnen dit systeem, behoren bij Gods universele gemeente omdat zij leven naar al het licht dat zij hebben.

De lijdende gemeente. Met de achteruitgang van de geestelijkheid, ontwikkelde de kerk van Rome een meer seculier profiel en nauwere banden met de keizerlijke regering. Kerk en staat verenigden zich in een onheilige alliantie.

In zijn klassieker 'The city of God', zet Augustinus, een van meest invloedrijke kerkvaders, de katholieke idealen van een universele kerk onder controle van een universele staat, uiteen. De denkwijze van Augustinus legde het fundament van de middeleeuwse pauselijke theologie.

In 533 n.Chr. verklaarde keizer Justinianus, in een brief, opgenomen in de Code van Justinian, de bisschop van Rome als het hoofd over alle kerken. Hij erkende ook de invloed van de paus in het elimineren van ketteren.⁷

Toen Justinianus' generaal Belisarius Rome bevrijdde in 538 n.Chr. was de bisschop van Rome vrijgesteld van de controle over de Oostgoten, wiens Arianisme had geleid tot beperking van de zich ontwikkelende Katholieke kerk. Nu kon de bisschop de voorrechten uitoefenen die het besluit van Justinianus van 533 n.Chr. hem had verleend; hij zou het gezag van de 'Heilige Stoel' kunnen vergroten. Zo begon de 1260 jaren van vervolging zoals voorspeld in de Bijbel (Daniël 7: 25; Openbaring 12: 6,14; 13: 5-7).

Tragisch genoeg probeerde de kerk, met behulp van de staat, haar decreten en leringen dwingend op te leggen aan alle christenen. Velen gaven hun overtuigingen op uit angst voor vervolging, terwijl degenen, die trouw waren aan de Schriftuurlijke leer, ernstige vervolging ervoeren. De christelijke wereld werd een slagveld. Velen werden gevangen genomen of terechtgesteld in de Naam van God! Gedurende de 1260 jaren van vervolgingen ondergingen miljoenen trouwe gelovigen veel leed, terwijl velen hun trouw aan Christus met de dood betaalden.⁸

Elke verspilde druppel bloed zet een smet op de Naam van God en Jezus Christus. Niets heeft meer kwaad gedaan aan de zaak van het christendom dan deze meedogenloze vervolging. De grove vertekende kijk op het karakter van God, die door deze acties van de kerk gegeven zijn, de doctrines van het vagevuur en de eeuwige pijniging, hebben velen ertoe gebracht het christendom helemaal te verwerpen.

Lang vóór de hervormingen, protesteerden stemmen binnen de katholieke kerk tegen het genadeloze doden van haar tegenstanders, haar arrogante eisen en demoraliserende verdorvenheid. De onwil van de kerk om zich te hervormen, bracht in de 16e eeuw de protestantse reformatie voort. Haar succes was een grote slag voor de autoriteit en prestige van de kerk van Rome. Door de contra reformatie voerde het pausdom een bloedige strijd om de reformatie te verpletteren, maar geleidelijk verloor het de strijd tegen de strijdkrachten die streefden naar burgerlijke en religieuze vrijheid.

Tenslotte, in 1798, 1260 jaren na 538 n.Chr., ontving de Rooms-katholieke kerk een dodelijk slag (zie Openbaring 13: 3).⁹ De spectaculaire overwinningen van de legers van Napoleon in Italië, leverden de paus over aan de genade van de Franse revolutionaire regering, die de Romeinse religie als de onverzoenlijke vijand van de republiek zag. De Franse regering beval Napoleon om de paus gevangen te nemen. Op zijn bevel ging generaal Berthier Rome binnen en verklaarde de politieke heerschappij van het pausdom ten einde. Berthier nam de paus gevangen en nam hem mee naar Frankrijk waar hij in ballingschap stierf.¹⁰

De omverwerping van het pausdom was het hoogtepunt van een lange reeks van gebeurtenissen in verband met haar geleidelijke achteruitgang. Dit voorval markeert het einde van de profetische periode van de 1260 jaren. Veel protestanten verklaarden deze gebeurtenis als de vervulling van de profetie.¹¹



De reformatie

Niet-Bijbelse doctrines gebaseerd op traditie, meedogenloze vervolging van andersdenkenden, corruptie en de geestelijke achteruitgang van veel van de geestelijken, behoorden tot de belangrijkste factoren, die mensen ertoe brachten om te roepen naar hervormingen binnen de gevestigde kerk.

De doctrinaire kwesties. De volgende punten zijn voorbeelden van de onbijbelse doctrines die hielpen bij het bevorderen van de protestantse reformatie en nog steeds de protestanten van de Rooms-katholieke kerk scheiden.

1. Het hoofd van de kerk op aarde is de plaatsvervanger van Christus. De doctrine stelt, dat alleen de bisschop van Rome de plaatsvervanger of vertegenwoordiger van Christus op aarde is en het zichtbare hoofd van de kerk. In tegenstelling tot de Bijbelse visie op kerkleiderschap (zie hoofdstuk 11) was deze doctrine gebaseerd op de veronderstelling, dat Christus Petrus tot het zichtbare hoofd van de kerk had gemaakt en dat de paus de opvolger van Petrus is.¹²

2. De onfeilbaarheid van de kerk en haar hoofd. De doctrine die het sterkst bijdroeg aan het prestige en de invloed van de kerk van Rome was die van haar onfeilbaarheid. De kerk beweert dat ze nooit dwaalde en dat ook nooit zal doen. Het baseerde deze leer op de volgende redenering, die geen Bijbelse ondersteuning vindt: omdat de kerk goddelijk is, is een van haar geërfde eigenschappen de onfeilbaarheid. Bovendien moest ze onfeilbaar zijn in het onderwijzen van geloof en moraal, omdat God door deze goddelijke kerk van plan was alle mensen van goede wil naar de hemel te leiden.¹³ Christus zal haar dan voor alle fouten bewaren door de kracht van de Heilige Geest.

Het logische gevolg, dat de fundamentele corruptheid van mensen (zie hoofdstuk 7) ontkent, is dat de leider van de kerk ook onfeilbaar moet zijn.¹⁴ Dienovereenkomstig eist de katholieke literatuur goddelijke rechten op voor zijn leider.¹⁵

3. De verduistering van Christus' Hoge priesterlijke bemiddelende bediening. Toen de invloed van de kerk van Rome toenam, werd de aandacht van gelovigen van Christus' gedurig bemiddelingswerk als Hoge priester in de hemel – een antitype van het gedurig dagelijks offer van de Oud- Testamentele heiligdomsdienst (zie hoofdstuk 4 en 23) – weggeleid naar een aards priesterschap met zijn leider in Rome. In plaats van op Christus te vertrouwen voor vergeving van zonden en eeuwige verlossing (zie hoofdstuk 9 en 10), plaatsten gelovigen hun vertrouwen in de paus, priesters en kerkvorsten. In tegenspraak met de Nieuw- Testamentele leer van het priesterschap van alle gelovigen, geloofde men nu dat de geestelijke bediening van absolutie van vitaal belang was voor de zaligheid.

Christus' priesterlijke bediening in de hemel, waar Hij voortdurend de voordelen van Zijn zoenoffer toepast op berouwvolle gelovigen, was krachtdadig toen de kerk de mis in de plaats stelde van het Heilig Avondmaal. In tegenstelling tot het Avondmaal des HEEREN – een dienst die Jezus heeft ingesteld om Zijn dood te herdenken en om Zijn komende Koninkrijk (zie hoofdstuk 15) te voorafschaduwen – beweert de katholieke kerk dat de mis het vreedzame (zonder bloedvergieten) offer van Christus aan God is, door de menselijke priester. Omdat Christus opnieuw geofferd wordt, zoals op Golgotha, wordt de mis beschouwd als een speciale genade aan gelovigen en overledenen.¹⁶

Onbekend met de Schrift, alleen bekend met de mis die geleid wordt door een menselijk priesterschap, verloren massa's mensen de zegen van directe toegang tot onze Middelaar Jezus Christus. Dus de belofte en uitnodiging *'Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd* (Hebreeën 4: 16) werd uitgewist.

4. De verdienstelijke aard van goede werken. De heersende opvatting dat, door het doen van goede werken een persoon de zaligheid kan verkrijgen van vitaal belang is en dat geloof



niet kan redden, is in tegenspraak met de leer van het Nieuwe Testament (zie hoofdstuk 9 en 10). De katholieke kerk leert dat goede werken het resultaat is van genade, ingegeven in het hart van de zondaar, verdienstelijk zijn. Hetgeen betekent dat men een persoon een rechtvaardige claim op redding geeft. In feite zou men meer goede werken kunnen verrichten dan nodig was voor redding – zoals het geval was met de heiligen – en zo extra verdiensten vergaren. Deze extra verdiensten zouden kunnen worden gebruikt ten behoeve van anderen. Omdat de kerk van mening is dat zondaars gerechtvaardigd worden op basis van de rechtschapenheid die hun hart is ingegeven, spelen goede werken een belangrijke rol in de rechtvaardiging van een persoon.

Verdienstelijke werken spelen ook een belangrijke rol in de leer van het vagevuur, hetgeen beweert, dat zij die niet volmaakt rein zijn, een reinigende, tijdelijke straf voor hun zonden in het vagevuur moeten ondergaan, voordat zij de vreugde van de hemel binnengaan. Door hun gebeden en goede werken, kunnen levende gelovigen de duur en de intensiteit van het lijden inkorten van degenen in het vagevuur.

5. De leer van boetedoening en aflaten. Boetedoening/berouw is het sacrament waarbij de christen vergeving kan verkrijgen voor zonden ná de doop. Deze vergeving van zonden wordt bereikt door de absolutie (kwijschelding vert.) van een priester, maar vóórdit verkregen kan worden, moeten christenen hun geweten onderzoeken, berouw tonen voor hun zonden en het besluit nemen God nooit meer te ontstemmen. Dan moet men zijn/haar zonden bij een priester belijden en de boetedoening uitvoeren – een taak toegewezen door de priester.

Boetedoening maakte zondaars echter niet volledig vrij. Zij moeten nog steeds de tijdelijk straf dragen, of in dit leven of in het vagevuur. Om voor deze straf te zorgen stelde de kerk aflaten in, die zorgden voor de kwijschelding van de tijdelijke straf, welke wegens de zonde nog verschuldigd was, nadat de schuld was kwijtgescholden. Aflaten waarvan beiden, de levenden en degenen in het vagevuur, konden profiteren werden verleend op voorwaarde van boetvaardigheid en de uitvoering van voorgeschreven goede werken, vaak in de vorm van betaling van geld aan de kerk.

Het was door de extra verdiensten van de martelaren, heiligen, apostelen en in het bijzonder Jezus Christus en Maria, die aflaten mogelijk maakten. Hun verdiensten werden gedeponereerd in een 'schatkist van verdiensten' en waren overdraagbaar aan gelovigen van wie de rekening ontoereikend was. De paus, als de vermeende opvolger van Petrus, had de controle over de sleutels van deze schatkist en kon mensen bevrijden van tijdelijke straffen door hun krediet toe te kennen vanuit de schatkist.¹⁷

6. Ultieme autoriteit berust bij de kerk. Door de eeuwen heen namen de gevestigde kerken veel heidense overtuigingen, heilige dagen en symbolen aan. Wanneer stemmen zich verzetten tegen deze gruwelen, nam de kerk van Rome het alleenrecht over, om de Bijbel te interpreteren. De kerk en niet de Bijbel, werd de uiteindelijke autoriteit (zie hoofdstuk 1). De kerk voerde aan dat er twee bronnen van Goddelijke waarheid bestonden: (1) De heilige Schriften en (2) de katholieke tradities, die bestonden uit de geschriften van de kerkvaders, de besluiten van de kerkenraad, goedgekeurde geloofsbelijdenissen en ceremonies van de kerk. Telkens als kerkelijke leer ondersteund werd door tradities maar niet door de Bijbel, hadden tradities voorrang. De gewone gelovige had geen autoriteit om de doctrines te interpreteren die God in de Schrift had geopenbaard. Die autoriteit beruste alleen bij de Katholieke kerk.¹⁸

Het aanbreken – de dageraad van een nieuwe dag. In de 14e eeuw riep John Wycliff op tot een hervorming van de kerk, niet alleen in Engeland maar voor het hele christendom. In een tijd dat er maar weinig exemplaren van de Bijbel bestonden, voorzag hij in de eerste vertaling van de hele Bijbel in de Engelse taal. Zijn onderwijs over verlossing door geloof in Christus alleen en dat alleen de Schrift Onfeilbaar is legde het fundament van de protestantse reformatie. Als de morgenster van de reformatie probeerde hij de christelijke kerk te bevrijden van de banden van het heidendom die hen gevangen hielden in onwetendheid. Hij luidde een beweging in, die individuele meningen



en hele naties uit de greep van religieuze dwalingen zou bevrijden. De Schriften van Wycliff raakte de zielen aan van Huss, Jerome, Luther en vele anderen.

Martin Luther – vurig, impulsief en compromisloos – was waarschijnlijk de meest krachtige persoonlijkheid van de reformatie. Meer dan anderen leidde hij de mensen terug naar de Schriften en de grote Evangelie waarheden van rechtvaardigheid door geloof, terwijl hij protesteerde tegen redding door werken.

Terwijl hij verklaarde dat gelovigen geen ander gezag dan de Schriften zouden moeten ontvangen, richtte Luther de ogen van mensen omhoog, van menselijke werken, priesters en boetedoening, naar Christus als enige Middelaar en Verlosser. Het is onmogelijk, zei hij, de schuld te verminderen door menselijke werken of de straf te ontlopen. Alleen berouw naar God toe en geloof in Christus kan zondaren redden. Omdat het een geschenk is, gratis, kan Zijn genade niet worden gekocht. Mensen kunnen daarom hoop hebben, niet vanwege aflaten, maar vanwege het vergoten bloed van een gekruisigde Verlosser.

Zoals een archeologische expeditie die op zoek is naar schatten die onder de opgestapelde afval van vele eeuwen liggen, zo ontdekte de reformatie lang vergeten waarheden. Gerechtigheid door Geloof, het grote beginsel van het Evangelie, werd herontdekt, net zoals een nieuwe waardering voor het eens en voor altijd gedane zoenoffer van Jezus Christus en Zijn alomvattende bemiddelend Priesterschap. Veel onbijbelse leerstellingen, zoals bidden voor de doden, verering van heiligen en relikwieën, vieren van de mis, aanbidding van Maria, vagevuur, boetedoening, heilig water, celibaat van de priesters, de rozenkrans, de inquisitie, transsubstantiatie (de verandering van brood en wijn in het lichaam en bloed van Jezus Christus), heilig oliesel, afhankelijkheid van traditie, werden verworpen en opgegeven.

De protestantse hervormers waren bijna unaniem in het identificeren van *'de mens der zonde'*, de *'verborgenheid der ongerechtigheid'* en de *'kleine hoorn'* van Daniël, de entiteit (eenheid) die Gods ware volk zou vervolgen tijdens de 1260 jaren van Openbaring 12:6,14 en 13:5, vóór de wederkomst.¹⁹

De leer van de Bijbel en de Bijbel alleen als de norm van geloof en moraal werd de basis van het protestantisme. De hervormers beschouwden alle menselijke tradities onderworpen aan de het laatste en hogere gezag van de Schrift. In kwesties van religieus geloof mocht geen autoriteit – paus, concilies, kerkvaders, koningen of geleerden – het geweten regeren. Inderdaad, de christelijke wereld begon te ontwaken uit zijn sluimering en uiteindelijk werd in veel landen religieuze vrijheid afgekondigd.

De gestagneerde reformatie

De hervorming van de christelijke kerk had niet moeten eindigen in de 16e eeuw. De hervormers hadden veel bereikt, maar hadden niet alle licht, dat verloren gegaan was gedurende de afval, herontdekt. Zij hadden het christendom uit de volslagen duisternis gehaald, maar het stond nog steeds in de schaduw. Terwijl men de ijzeren hand van de middeleeuwse kerk had verbroken, door de Bijbel aan de wereld te geven en het basis Evangelie te herstellen, faalden ze in het ontdekken van andere belangrijke waarheden. Doop door onderdompeling, onsterfelijkheid als een geschenk, geschonken door Christus bij de opstanding van de rechtvaardigen, de zevende dag Sabbat en andere waarheden (zie hoofdstuk 7,14,19 en 25) waren nog steeds verloren in de schaduw.

In plaats van de hervormingen te bevorderen, versterkten de opvolgers haar resultaten. Zij focusten hun aandacht op de woorden en opinies van de hervormers in plaats van op de Schrift. Enkelen ontdekten nieuwe waarheden, maar de meerderheid weigerde verder te gaan dan wat de vroege hervormers geloofden. Bijgevolg degenereerde het protestantse geloof in formalisme, scholastiek en dwalingen, die hadden moeten worden weggedaan werden gekoesterd. De vlam van de reformatie ging geleidelijk uit en de protestantse kerken zelf werden koud, formeel en hadden behoefte aan hervorming.



Het tijdperk na de reformatie gonsde van theologische activiteit, maar er werd maar weinig geestelijk vooruitgang geboekt. Frederic W. Farrar schreef in deze periode 'Vrijheid werd ingeruild voor slavernij; universele beginselen voor armoedige elementen; waarheid voor dogmatisme; onafhankelijkheid voor tradities; religie voor stelsels. Een levende eerbied voor de Schrift werd vervangen door een dode theorie van geestelijkheid. Geniale orthodoxie gaf plaats aan ijzeren uniformiteit en levende gedachten aan controversiële spitsvondigheid'²⁰. En hoewel de 'reformatie de loden scepter van de oude scholastiek had verbroken', introduceerden de protestantse kerken 'een nieuwe scholastiek, waarvan de roede van ijzer was'.²¹ Robert M. Grant noemde deze nieuwe scholastiek 'zo onbuigzaam als elke middeleeuwse theologische constructie'²² De protestanten 'verbonden zichzelf praktisch aan de grenzen van hun huidige bekentenissen'²³.

Strijdpunten barstten los. 'Er is nooit een tijdperk geweest, waarin mensen zich zo druk maakten om elkaars dwalingen te ontdekken, of waarin ze elkaar zoveel schadelijke namen gaven',²⁴ zo werd het goede nieuws een oorlog van woorden. 'De Schrift sprak niet langer tot het hart maar tot het kritische verstand'.²⁵ 'Dogma's waren orthodox, maar de godsvrucht was uitgedoofd. Theologie zegevierde, maar de liefde was uitgeblust'.²⁶

Het overblijfsel

Ondanks de afvalligheid en verdrukking tijdens de 1260 jaren, bleven sommige gelovigen de zuiverheid van de apostolische gemeente weerspiegelen. Toen de 1260 jaren van onderdrukking eindigden in 1798, was de draak er niet in geslaagd om Gods trouwe volk volledig uit te roeien. Tegen hen bleef satan zijn destructieve inspanningen richtten. Johannes zei: *'En de draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.'* (Openbaring 12: 17).

Wat is het overblijfsel? In Johannes' beschrijving van de strijd van de draak met de vrouw en haar nakomelingen, gebruikt hij de uitdrukking *'de overigen van haar zaad'* (Openbaring 12: 17). Hetgeen betekent 'de overgeblevenen' of 'overblijfsel' (Openbaring 12: 17 KJV). De Bijbel beschrijft het overblijfsel als een kleine groep van Gods volk die, ondanks calamiteiten, oorlogen en afvalligheid, loyaal blijft aan God. Dit trouwe overblijfsel was de stam/wortel, welke God gebruikte om Zijn zichtbare gemeente op aarde bekend te maken (2 Kronieken 30: 6; Ezra 9: 14-15; Jesaja 10: 20-22; Jeremia 42: 2; Ezechiël 14: 22).

God gaf het overblijfsel de opdracht Zijn heerlijkheid bekend te maken en leidde Zijn verstrooide volk wereldwijd naar Zijn *'heilige berg ... Jeruzalem' 'den berg Sion'* (Jesaja 37: 31-32; 66: 20; zie ook Openbaring 14: 1). Van hen die aldus bijeen gebracht zijn verklaart de Schrift *'Deze zijn het, die het Lam volgen, waar Het ook heen gaat'* (Openbaring 14: 4).

Openbaring 12: 17 bevat een beschrijving van de laatste overgeblevenen in Gods verkozen lijn van trouwe gelovigen – Zijn trouwe getuigen in de laatste dagen vóór de wederkomst van Christus. Wat zijn de karakter- kenmerken/eigenschappen van het overblijfsel?

De kenmerkende eigenschappen van het overblijfsel. Het overblijfsel in het einde van de tijd kan niet gemakkelijk worden misverstaan. Johannes beschrijft deze groep in specifieke termen. Verschijnend na de 1260 jaren van vervolging, zijn ze samengesteld uit die *'die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben'* (Openbaring 12: 17).

Zij hebben de verantwoordelijkheid om, vlak vóór Christus' wederkomst, Gods laatste waarschuwing aan de gehele wereld te verkondigen, de drie engelenboodschap van Openbaring 14 (Openbaring 14: 6-12). Deze boodschappen bevatten zelf een beschrijving van het overblijfsel, zij *'zijn zij, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus'* hebben (Openbaring 14: 12). Laten wij deze karaktereigenschappen nader bekijken.

1. Het geloof van Jezus. Gods overblijfsel wordt gekenmerkt door een geloof gelijk aan dat van Jezus. Zij reflecteren het onwankelbare vertrouwen van Jezus in God en het gezag van de



Schrift. Zij geloven dat Jezus Christus de Messias van de profetie is, de Zoon van God, Die kwam als de Redder van de wereld. Hun geloof omvat al de waarheden van de Bijbel – dat wat Christus geloofde en onderwees.

Gods overblijfsel zal het eeuwig Evangelie van verlossing door geloof in Christus verkondigen. Zij zullen de wereld waarschuwen dat de ure van Gods oordelen gekomen is en anderen voorbereiden om hun spoedig komende Heiland te ontmoeten. Zij zullen betrokken zijn bij een wereldwijde zending om de Goddelijke getuigenis aan de mensheid te voltooien (Openbaring 14: 6-7; 10: 11; Matthéüs 24: 14).

2. De geboden van God. Oprecht geloof in Jezus verplicht het overblijfsel om Zijn voorbeeld te volgen. *'Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf also wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft'* (1 Johannes 2: 6). Omdat Jezus Gods geboden gehouden heeft, zullen ook zij Gods geboden houden (Johannes 15: 10).

Vooraf omdat zij het overblijfsel zijn, moeten hun daden overeenkomen met hun belijdenis – anders is het waardeloos. Jezus zei: *'Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: HEERE, HEERE! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders'* (Matthéüs 7: 21). Door de kracht die Christus hen geeft, gehoorzamen ze aan Gods vereisten/voorwaarden, Gods onveranderlijke morele geboden (Exodus 20: 1-17; Matthéüs 5: 17-19; 19: 17; Filippenzen 4: 13).

3. De getuigenis van Jezus. Johannes definieert de *'getuigenis van Jezus'* als *'de geest der profetie'* (Openbaring 19: 10). Het overblijfsel wordt geleid door de getuigenis van Jezus, hetwelk middels de gave van profetie wordt overgebracht.

De gave van de Geest was gegeven om voortdurend te werken in de hele geschiedenis van de gemeente, tot *'wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus'* (Efeze 4: 13). Het is daarom een van de belangrijkste kenmerken van het overblijfsel.

Een dergelijke profetische leiding maakt het overblijfsel tot een volk der profetie, die een profetische boodschap verkondigt. Zij zullen de profetie begrijpen en het onderwijzen. De openbaring van de waarheid, die het overblijfsel bezit, helpt hen hun missie, om de wereld voor te bereiden op de wederkomst van Christus, te voltooien. (Zie hoofdstuk 17).

Het optreden van het overblijfsel in de laatste dagen. De Bijbel geeft aan dat het overblijfsel op het toneel van de wereld zal verschijnen na de tijd van de grote vervolgingen (Openbaring 12: 14-17). De wereldschokkende gebeurtenissen van de Franse revolutie, die leidden tot de gevangenneming van de paus aan het einde van de 1260 jaren periode in 1798, en de vervulling van de 3 grote kosmische tekenen – waar aarde, zon, maan en sterren getuigen van de naderende komst van Christus (zie hoofdstuk 24) – leidde tot een grote herleving van de studie van de profetieën. Een wijdverspreide verwachting van de op handen zijnde wederkomst van Jezus ontstond. Door de hele wereld herkenden veel christenen dat *'de tijd van het einde'* begonnen was (Daniël 12: 4).²⁷

De vervulling van de Bijbelse profetieën in de tweede helft van de 18e eeuw en de eerste helft van de 19e eeuw bracht een krachtige interconfessionele (betrekking hebbend op verschillende geloofsbelijdenissen) beweging tot stand, gericht op de hoop van de tweede Advent. In iedere kerk werden gelovigen in de op handen zijnde komst van Christus gevonden, allen biddend, werkend en vooruitkijkend naar het hoogtepunt van de eeuwen.

De Adventhoop bracht een diepe geest van eenheid tussen haar aanhangers en velen voegden zich bij elkaar om de wereld te waarschuwen, voor de spoedige wederkomst van Christus. De Adventbeweging was een echt Bijbelse interconfessionele beweging, gecentreerd in het Woord van God en de Adventhoop.

Hoe meer men de Bijbel bestudeerde, des te meer men ervan overtuigd raakte, dat God een overblijfsel riep om de gestagneerde reformatie van de christelijke kerk voort te zetten. Ze hadden zelf de afwezigheid ervaren van de ware geest van de reformatie in hun respectievelijke



kerken en een gebrek aan belangstelling voor de studie van en voorbereiding op de wederkomst. Hun Bijbelstudie openbaarde dat de beproevingen en teleurstellingen die God hen had laten doormaken een diep geestelijk, zuiverende ervaring vormde, welke hen samenbracht als het overblijfsel van God. God had hen opgedragen de reformatie voort te zetten, die zoveel vreugde en kracht aan de kerk had gebracht. Met dankbaarheid en nederigheid aanvaardden zij hun roeping, zich realiserend dat Gods opdracht niet tot hen was gekomen vanwege enige inherente superioriteit (van nature aanwezige perfectie), maar dat alleen Christus' genade en kracht hen succesvol kon maken.

De missie van het overblijfsel

De profetieën van het boek Openbaring schetsen duidelijk de roeping van het overblijfsel. De drie engelenboodschap van Openbaring 14: 6-12 openbaart de verkondiging van het overblijfsel, die een volledig en definitief herstel van de Evangelie waarheid zal brengen.²⁸

Deze drie boodschappen bevatten Gods antwoord op de overweldigende satanische misleiding, die de wereld kort vóór de wederkomst van Christus zal overspoelen (Openbaring 13: 3,8,14-16). Onmiddellijk na Gods laatste oproep aan de wereld keert Christus terug om de oogst binnen te halen (Openbaring 14: 14-20).

De eerste engelenboodschap

'En ik zag een anderen engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwige Evangelie, om te verkondigen dengenegen, die op de aarde wonen, en aan alle natie, en geslacht, en taal, en volk; Zeggende met een grote stem: Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem, Die den hemel, en de aarde, en de zee, en de fonteinen der wateren gemaakt heeft.' (Openbaring: 14: 6-7).

De eerste engel symboliseert Gods overblijfsel, dat een eeuwig Evangelie verkondigt aan de wereld. Dit Evangelie is hetzelfde goede nieuws van Gods eindeloze liefde dat de oude profeten en apostelen verkondigden (Hebreeën 4: 2). Het overblijfsel verkondigt geen ander Evangelie – met het oog op het oordeel bevestigen zij opnieuw het eeuwig Evangelie dat zondaars door geloof gerechtvaardigd kunnen worden en Christus' gerechtigheid ontvangen.

Deze boodschap roept de wereld op tot berouw. Het roept iedereen op om God te *'vrezen'* of te eerbiedigen en Hem de *'heerlijkheid'* of eer te geven. Wij zijn geschapen met dit doel en wij kunnen eer of heerlijkheid geven aan God in onze woorden en daden: *'Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt'* (Johannes 15: 8).

Johannes voorspelt dat de beweging die de wereld voorbereidt op de wederkomst van Christus een hernieuwde nadruk zal leggen op de Bijbelse verheerlijking van God. Als nooit tevoren zal het de Nieuw Testamentische oproep voor het rentmeesterschap van ons leven vertegenwoordigen: *'ulieder lichaam is een tempel van de Heiligen Geest'*. Wij hebben geen exclusieve rechten op onze lichamelijke, morele en geestelijke krachten; Christus kocht deze met Zijn bloed op Golgotha. *'zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn'* (1 Korinthe 6: 19,20). *'Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods'* (1 Korinthe 10: 31).

Het feit dat *'de ure Zijns oordeels'* aangebroken is, voegt urgentie toe aan de oproep om zich te bekeren (zie Hoofdstuk 23). In Openbaring 14: 7 is het woord 'oordeel' een vertaling van het Griekse 'krisis', een daad van oordelen, niet het vonnis van het oordeel (krima). Het verwijst naar het hele proces van oordelen, inclusief het voorleiden van mensen vóór de Goddelijke oordeelstaf, het onderzoek van de levensdossiers, het vonnis van vrijspraak van veroordeling en de schenking van het eeuwig leven of het vonnis van de dood (zie Mattheüs 16: 27; Romeinen 6: 23; Openbaring 22: 12). De boodschap van het oordeelsuur verkondigt ook Gods oordeel over alle afvalligheid (Daniël 7: 9-11,26; Openbaring 17,18).



De boodschap van het oordeelsuur verwijst in het bijzonder naar de tijd waarin Christus als laatste fase van Zijn Hogepriesterlijke bediening in het hemelse Heiligdom, wanneer Zijn werk van oordelen begint. (zie hoofdstuk 23)

Deze boodschap roept ook allen op de Schepper te aanbidden. Gods oproep om te aanbidden moet gezien worden in tegenstelling tot de oproep om het beest en zijn beeld te aanbidden (Openbaring 13: 3,8,15). Spoedig moet iedereen een keuze maken tussen de ware en de valse aanbedding – tussen het aanbidden van God op Zijn voorwaarden (gerechtigheid door geloof) of op onze voorwaarden (gerechtigheid door werken). Door ons te bevelen Hem te aanbidden *'Die den hemel, en de aarde, en de zee, en de fonteinen der wateren gemaakt heeft'* (Openbaring 14: 7; zie ook Exodus 20: 11), vestigt deze boodschap de aandacht op het vierde gebod. Het leidt mensen naar de ware aanbedding van de Schepper, een beleving waarbij Zijn gedenkteken van de schepping wordt geëerd – de zevende dag Sabbat van de HEERE, die Hij ingesteld heeft bij de schepping en bevestigde in de Tien Geboden (zie hoofdstuk 19). De eerste engelenboodschap roept daarom op, tot het herstel van ware aanbedding door Christus, de Schepper en HEERE van de Bijbelse Sabbat aan de wereld te verkondigen. Dit is het teken van Gods schepping – een teken dat genegeerd wordt door de meerderheid van Zijn geschapen wezens.

Door Gods ingrijpen begon de verkondiging van deze boodschap met aandacht voor God de Schepper, op het moment in de geschiedenis dat de evolutieleer een belangrijke impuls kreeg door de publicatie van 'Origin of Species' (de oorsprong van het mensdom) van Charles Darwin (1859). De verkondiging van de eerste engelenboodschap vormt het grootste bolwerk tegen de vooruitgang van de evolutietheorie.

Tenslotte brengt deze oproep het herstel van de eer van Gods Heilige Wet, die vertrapt is door de *'mens der wetteloosheid'* (2 Thessalonicenzen 2: 3 NBG). Alleen wanneer ware aanbedding herstelt is en gelovigen de beginselen uitleven van Gods Koninkrijk, kan God worden verheerlijkt.

De tweede engelenboodschap

'Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, omdat zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken heeft gedrenkt.' (Openbaring 14: 8).

Vanaf de vroege geschiedenis symboliseert de stad Babylon de minachting tegenover God. Haar toren was een monument voor afvalligheid en het centrum van rebellie (Genesis 11: 1-9). Lucifer (satan) was haar onzichtbare koning (Jesaja 14: 4,12-14) en het lijkt erop dat hij Babylon tot macht van zijn meesterplan wilde maken, voor het besturen van het menselijk geslacht. Door de Bijbel heen illustreert de strijd tussen Gods stad, Jeruzalem en de stad van satan, Babylon, het conflict tussen goed en kwaad.

Gedurende de vroege christelijke eeuwen, toen de Romeinen beide Joden en christenen verdrukten, verwijzen Joodse en christelijke literatuur naar de stad Rome als Babylon.²⁹ Velen geloofden dat Petrus Babylon gebruikte als een andere naam voor Rome (1 Petrus 5: 13). Vanwege haar afvalligheid en vervolgingen, verwijzen de meeste protestanten van de reformatie en later in het reformatie tijdperk, naar de stad Rome als het geestelijke Babylon (Openbaring 17), de vijand van Gods volk.³⁰

In Openbaring verwijst Babylon naar de goddeloze vrouw, de moeder van hoeren en haar onreine dochters (Openbaring 17: 5). Het symboliseert alle afvallige religieuze organisaties en hun leiderschap, maar bovenal verwijst het naar het groot afvallig religieuze bondgenootschap tussen het beest en haar beeld, dat de laatste crisis zal veroorzaken die wordt beschreven in Openbaring 13: 15-17.

De tweede engelenboodschap beschrijft de universele aard van de Babylonische afvalligheid en haar dwingende macht, en zegt dat *'zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle*



volken heeft gedrenkt! De *'wijn'* van Babylon vertegenwoordigt haar ketterse leringen. Babylon zal de staatsmachten dwingen om haar valse religieuze leringen en decreten universeel af te dwingen.

De *'hoererij'* die genoemd wordt vertegenwoordigt de ongeoorloofde relatie tussen Babylon en de naties – tussen de afvallige kerken en de burgerlijke macht. De kerk wordt verondersteld met haar HEERE getrouwd te zijn, echter door in plaats daarvan de steun van de staat te zoeken, verlaat ze haar echtgenoot en pleegt ze geestelijke hoererij/overspel (zie Ezechiël 16: 15; Jakobus 4: 4).

Deze ongeoorloofde relatie resulteert in een tragedie. Johannes ziet de bewoners van de aarde *'dronken'* met valse leringen en Babylon zelf dronken *'van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus'* die weigerden de niet-Bijbelse leringen aan te nemen en zich te onderwerpen aan haar gezag (Openbaring 17: 2,6).

Babylon valt omdat zij de eerste engelenboodschap afwijst – het Evangelie van gerechtigheid door geloof in de Schepper. Wanneer tijdens de eerste paar eeuwen de kerk van Rome afvallig wordt, zijn veel protestanten afgeweken van de grote Bijbelse waarheden van de reformatie. Deze profetie van de val van Babylon vindt vooral haar vervulling in het afkeren van het protestantisme in het algemeen, van de zuiverheid en eenvoud van het eeuwig Evangelie van gerechtigheid door geloof, dat eens zo krachtig de reformatie aandreef.

De tweede engelenboodschap zal relevanter worden naarmate het einde nadert. Het zal zijn volledige vervulling vinden, in het samengaan van de verschillende religieuze bewegingen die de eerste engelenboodschap hebben afgewezen. De boodschap van de val van Babylon wordt herhaald in Openbaring 18: 2-4, die de volledige ineenstorting van Babylon aankondigt en roept degenen van Gods volk, die zich nog steeds in de verschillende lichamen bevinden, op om zich van hen te scheiden. De engel zegt: *'Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt'* (Openbaring 18: 4).³¹

De derde engelenboodschap

'Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld, en ontvangt het merkteken aan zijn voorhoofd, of aan zijn hand, die zal ook drinken uit den wijn des toorn Gods, die ongemengd ingeschonken is, in den drinkbeker Zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer voor de heilige engelen en voor het Lam. En de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid, en zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, en zo iemand het merkteken zijns naams ontvangt. Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus.' (Openbaring 14: 9-12).

De eerste engelenboodschap verkondigt het eeuwig Evangelie en roept op tot herstel van de ware aanbidding van God als Schepper want het oordeelsuur is begonnen. De tweede engelenboodschap waarschuwt tegen alle menselijke vormen van aanbidding. Tenslotte verkondigt de derde engel Gods meest ernstigste waarschuwing tegen het aanbidden van het beest en zijn beeld, hetgeen iedereen, die het Evangelie van gerechtigheid door geloof verwerpt, uiteindelijk zal doen.

Het beest dat beschreven wordt in Openbaring 13: 1-10 is de kerk-staat verbintenis die de christelijke wereld vele jaren domineert, die door Paulus wordt beschreven als *'mens der zonde'* (2 Thessalonicenzen 2:2-4) en door Daniël als *'de kleine hoorn'* (Daniël 7: 8, 20-25; 8: 9-12). Het beeld van het beest vertegenwoordigt de vorm van een afvallige religie, welke zich zal ontwikkelen, wanneer de kerken de ware geest van de reformatie hebben verloren en zich zullen verenigen met de staat om hun leringen aan anderen op te dringen. Door kerk en staat te verenigen zullen ze een volmaakt beeld voor het beest zijn geworden – de afvallige kerk die 1260 jaren vervolgd heeft. Vandaar de naam 'beeld van het beest'.



De derde engelenboodschap verkondigt de meest ernstige en gevreesde waarschuwing in de Bijbel. Het laat zien dat degenen die zich onderwerpen aan menselijk gezag in de laatste crisis van de aarde, liever het beest en zijn beeld zullen aanbidden dan God. Tijdens deze laatste strijd zullen zich twee onderscheiden groepen ontwikkelen. De ene groep zal een evangelie van menselijke theorieën verdedigen en zullen het beest en het beeld aanbidden en over zichzelf de meest gruwelijke oordelen brengen. De andere groep, in duidelijk contrast, zullen leven naar het ware evangelie en *'de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus'* (Openbaring 14: 12). De laatste kwestie betreft ware en valse aanbedding, het ware- en valse Evangelie. Wanneer deze kwestie duidelijk voor de wereld gebracht wordt, zullen degenen die Gods herdenkingsdag van de schepping – de Bijbelse Sabbat – afwijzen en verkiezen de zondag te aanbidden en te eren, met de volledige kennis dat het niet Gods aangewezen dag van aanbedding is, het merkteken van het beest ontvangen. Dit teken is een teken van rebellie; het beest beweert dat hij de dag van aanbedding heeft veranderd en toont zijn gezag, zelfs over Gods wet.³²

De derde engelenboodschap richt de aandacht van de wereld op de gevolgen van de weigering om het eeuwig Evangelie en Gods boodschap van herstel van de ware aanbedding te aanvaarden. Het geeft een levendig beeld van het eindresultaat van de keuze van de mensen met betrekking tot aanbedding. De keus is niet gemakkelijk, want wat de keuze ook zal zijn, het zal lijden met zich meebrengen. Degenen die God gehoorzamen zullen de toorn van de draak ervaren (Openbaring 12: 17) en uiteindelijk met de dood bedreigd worden (Openbaring 13: 15), terwijl degenen die verkiezen het beest en zijn beeld te aanbidden de zeven laatste plagen moeten ondergaan en tenslotte *'de poel des vuurs'* (Openbaring 15,16; 20: 14,15).

Maar terwijl beide keuzes lijden met zich brengen, verschillen de uitkomsten. De aanbidders van de Schepper zullen ontkomen aan de dodelijke toorn van de draak en zullen samen met het Lam op de berg Sion staan (Openbaring 14: 1; 7: 2,4). Daarentegen zullen de aanbidders van het beest en zijn beeld de volle toorn van God ontvangen en sterven in de aanwezigheid van de heilige engelen en het Lam (Openbaring 14: 9,10; 20: 14).

Ieder persoon zal moeten kiezen wie hij wil aanbidden. Of de keuze voor gerechtigheid door geloof zal worden geopenbaard als men deelneemt aan een vorm van aanbedding, welke God heeft voorgeschreven, of de daadwerkelijke keuze van gerechtigheid door werken zal worden geopenbaard, als men deelneemt aan een vorm van aanbedding welke God heeft verboden, maar die het beest en zijn beeld gebiedt; een door mensen gemaakte aanbedding. God kan deze laatste vorm van aanbedding niet accepteren, omdat het de prioriteit geeft aan de geboden van mensen en niet aan die van God. Het zoekt rechtvaardiging door de werken van mensen en niet door geloof, dat komt door een totale overgave aan God als Schepper, Verlosser en Herschepper. In die zin is de boodschap van de derde engel, de boodschap van rechtvaardiging door geloof.

God heeft Zijn kinderen in alle kerken; maar door het overblijfsel verkondigt Hij een boodschap die oproept Zijn ware aanbedding te herstellen, door Zijn volk uit de afvalligheid te roepen en hen voor te bereiden op de wederkomst van Christus. Erkennend dat veel van Gods volk zich nog bij hen moeten voegen, voelt het overblijfsel hun tekortkomingen en zwakheden, wanneer ze proberen deze ernstige opdracht te vervullen. Zij realiseren dat het alleen door Gods genade is, dat zij deze belangrijk taak kunnen volbrengen.

In het licht van de spoedige komst van Christus en de noodzaak om zich voor te bereiden Hem te ontmoeten, komt Gods dringende meelevende oproep voor ieder van ons persoonlijk *'Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt. Want haar zonden zijn [de ene op de andere] gevolgd tot den hemel toe, en God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden'* (Openbaring 18: 4-5).



Referenties

1. De verblindende schittering van de zon die de reine vrouw omringt (Openb.12:1) vertegenwoordigt volgens verschillende commentatoren het licht van het Evangelie van het Nieuwe Testament, dat de vroege kerk kracht en macht gaf om zich te verenigen. De maan, die het licht van de zon weerspiegelt, symboliseert op passende wijze de weerspiegeling van het licht van het Evangelie in het Oude Testament door middel van de voorspellingen en plechtigheden, die naar het kruis en de komende tijd wijzen. De kroon van twaalf sterren vertegenwoordigt de wortels van de kerk, die in het Oude Testament bij de vaders van de twaalf stammen in het Oude Testament zijn ontstaan en zich in het Nieuwe Testament door de twaalf apostelen uitstrekken.
2. Het gebruik van het jaar-dag principe om de profetische tijd te berekenen werd al eerder genoemd in verband met de Messiaanse profetie van Daniël 9. De Messiaanse profetie van Daniël 9 is een van de meest recente voorbeelden van het gebruik van het jaar-dag principe. Zie hoofdstuk 4 van dit boek.
3. SDA Bijbelcommentaar, deel 4, p. 835.
4. De naam paus komt letterlijk van het Latijnse 'papa', Grieks, 'papas, 'vader', 'bisschop', Griekse 'pappas', 'vader'. De paus is 'de bisschop van Rome; het hoofd van de rooms-katholieke kerk'. (Webster's New Universal Unabridged Woordenboek, 2de ed. (New York, NY: Simon & Schuster, 1979)).
5. Het pausdom kan worden gedefinieerd als het systeem van kerkelijk bestuur waarin het hoogste gezag bij de paus berust.
6. Brief, Justinianus aan Paus Johannes, geciteerd in Brief, Paus Johannes aan Justinianus, in Codex Justinianus (Code van Justinianus), Boek I, titel 1, 8, Corpus Juris Civilis, comp., Paulus Krueger, 12e ed. (Berlijn: Weidmannsche Verlagsbuchhandlung, 1959), deel 2, blz. 11, in Het burgerlijk recht, red. en trans. S.P. Scott, (Cincinnati, OH: Central Trust Comp., 1932), vol. 12, blz. 11-13, Zie Justiniani Novellae (Justinianus' Nieuwe Constituties), 131 st. Nieuwe Grondwet, hoofdstuk 2, Corpus Juris Civilis, comps. Rudolfus Schoell en Guilelmus Kroll, 7e editie, vol. 3, p.665, in burgerlijk recht, vol. 17, blz. 125. Zie ook Don Neufeld en Julia Neuffer, eds., Seventh-day Adventist Bible Student's Source Book (Washington, D.C.: Review and Herald, 1962), blz. 684, 685.
7. Brief, Justinianus aan Aartsbisschop Epiphanius van Constantinopel, 26 maart 533, in Codex Justinianus, Boek I, titel 1, 7, Corpus Juris Civilis, Kruegers ed., deel 2, blz. 8, zoals geciteerd in het Bronboek, blz. 685.
8. Zie bijvoorbeeld 'Vervolging', encyclopedie van religie en ethiek, red. James Hastings (New York, NY: Charles Scribner's Sons, 1917), deel 9, blz. 749-57; John Dowling, The History of Romanism: Van de vroegste corruptie van het christendom tot de huidige tijd, 10e editie. (New York, NY: Edward Walker, 1846), pp. 237-616.
9. Deze klap heeft het prestige van het pausdom zwaar beschadigd, maar heeft de invloed ervan niet teniet gedaan. Openbaring 13:3 spreekt van een genezing van de 'dodelijke wond', dat wijst op een heropleving van de pauselijke invloed. In de laatste dagen wordt het de krachtigste religieuze invloed in de wereld.
10. George Trevor, Rome: Uit de val van het Westerse Rijk (Londen: The Religious Tract Society, 1868), pp. 439, 440; John Adolphus, The History of France From the Year 1790 to the Peace Concluded in Amiens in 1802 (Londen: George Kearsy, 1803), vol. 2, pp. 364-369. Zie ook Bronboek, pp. 701, 702.
11. Leroy E. Froom, The Prophetic Faith of Our Fathers (Washington, D.C.: Review and Herald, 1948), vol. 2 p. 2 pp. 765-782.
12. Peter Geiermann, The Convert's Catechism of Catholic Doctrine (St. Louis, MO: B. Herder Book Co., 1957), pp. 27, 28.
13. Idem., p. 27.
14. Later werd de leer van de pauselijke onfeilbaarheid gebaseerd op de veronderstelling dat (1) 'de onfeilbaarheid als een eigenschap van een goddelijke kerk noodzakelijkerwijs in haar volheid in haar leiderschap wordt gevonden'; (2) Petrus was onfeilbaar in het onderwijzen van geloof en moraal en (3) de paus had van Petrus de eigenschappen van de goddelijke kerk geërfd. Geconcludeerd werd dat wanneer men ex cathedra spreekt 'de Paus een onfeilbare Leraar in Geloof en Moraal is' (Geiermann, p. 29). Ex cathedra betekent in het Latijn letterlijk 'van de stoel'. Met betrekking tot de paus verwijst het naar zijn officiële verklaringen gericht aan de katholieke kerk.
15. Voor claims voor het pausdom, zie bijvoorbeeld Lucius Ferraris, 'Papa', kunst. 2, in Prompta Bibliotheca (Venetië; Gaspar Storti, 1772), deel 6, blz. 25-29, zoals geciteerd in het Bron Boek, blz. 680. Voor de beweringen van het pausdom zelf, zie bijvoorbeeld Paus Leo XIII, Encycliek Brief, 10 januari 1890 en 20 juni 1894 in The Great Encyclical Letters of Pope Leo XIII (New York, NY: Benziger Brothers, 1903), blz. 193, 304. Zie ook Bron Boek, pp. 683, 684.
16. Catechismus van het Concilie van Trente voor Parijse Priesters, trans. door John A. McHugh en Charles J. Callan (New York, NY: Joseph F. Wagner, Inc., 1958 herdruk), blz. 258, 259. Zie ook Bron Boek, p. 614.
17. SDA Bijbelcommentaar, deel 7, blz. 47, 48.
18. Zie Concilie van Trente, zitting IV (8 april 1546), zoals geciteerd in 'De Geloofsbelijdenissen van het Christendom'. ed., Filippus Schaff, 6e ed. (Grand Rapids, MI: Baker, 1983), deel 2, pp. 79-83. Zie ook Bron Boek, blz. 1041-1043.
19. Froom, Prophetic Faith of Our Fathers, deel 2, pp. 528-531.
20. Idem.
21. Idem.



22. Robert M. Grant, A Short History of Interpretation of the Bible (Philadelphia, PA: Fortress Press, 1984), blz. 97.
23. Farrar, p. 361.
24. Idem., 363.
25. Grant, p. 97.
26. Farrar, p. 365.
27. Voor de oorsprong van het overblijfsel, zie Froom, Profetisch Geloof van onze Vaders, vol. 4; P. Gerard Damsteegt, Fundamenten van de Zevende-dag Adventistische Boodschap en Missie (Grand Rapids, MI: Wm.B. Eerdmans, 1977).
28. Zie Damsteegt, 'A Theology of Restoration' (artikel gepresenteerd op de Centennial Conference of Evangelism, Andrews University, 4 mei 1974).
29. Zie Midrash Rabbah op Canticles I. 6, 4; Tertullian, Tegen Marcion, III, 13; Tertullian, Antwoord aan de Joden, 9.
30. Froom, Prophetic Faith of Our Fathers, deel 2, blz. 531, 787.
31. SDA Bijbelcommentaar, deel 7, blz. 828-31.
32. De katholieke kerk eist de bevoegdheid op om de dag van de eredienst te veranderen. 'V. Wat is de sabbatdag? A. Zaterdag is de sabbatdag. V. Waarom houden we ons aan de zondag in plaats van de zaterdag? A. Wij nemen de zondag in plaats van de zaterdag in acht, omdat de katholieke kerk de plechtigheid van zaterdag naar zondag heeft overgebracht' (Geiermann, p. 50). Zie ook Bron Boek, p. 886. Deze catechismus ontving de 'apostolische zegen' van Paus Pius X, 25 januari 1910 (idem).